

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

СИЛАБУС

ІНКЛЮЗІЯ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ /
INCLUSION IN THE HOSPITALITY INDUSTRY

Інформація про викладача	
Викладач	Рябенська Марина
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Соборна, 87, каб. 37
Контактний телефон	0681017239
E-mail:	m.riabenka@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	
Інформація про освітній компонент	
Статус компоненту	Вибірковий
Освітній ступінь	Магістр
Навчальний рік	2026/2027
Анотація курсу	Освітній компонент «Інклюзія в індустрії гостинності» спрямований на розширення та поглиблення системи знань здобувачів вищої освіти щодо формування здатності забезпечувати інклюзивну діяльність закладів гостинності шляхом створення доступного, безбар'єрного та дружнього середовища. Компонент передбачає опанування принципів рівності, недискримінації та стандартів доступності, формування навичок коректної професійної взаємодії з гостями з різними потребами, а також засвоєння практичних підходів до адаптації простору, сервісів і внутрішніх процесів закладів, що у підсумку сприяє підвищенню якості обслуговування. Освітній компонент «Інклюзія в індустрії гостинності» вивчає теоретичні засади та практичні підходи до забезпечення інклюзивної діяльності закладів гостинності. У межах курсу розглядаються принципи рівності, недискримінації та безбар'єрності, нормативні та міжнародні стандарти доступності, особливості обслуговування гостей з різними потребами, етичні норми професійної взаємодії, а також методи адаптації простору, сервісів і внутрішніх процесів закладів з метою підвищення якості обслуговування та клієнтоорієнтованості.
Мова викладання	Українська
Результати навчання	1. аналізувати рівень інклюзивності та доступності закладів готельно-ресторанного господарства; 2. застосовувати принципи інклюзивного дизайну при організації простору, навігації та сервісів;

	3. здійснювати коректну, етичну та професійну комунікацію з різними категоріями гостей; 4. використовувати сучасні технології та цифрові інструменти для підвищення доступності послуг; 5. розробляти та впроваджувати політики доступності та недискримінації в закладах гостинності; 6. формувати інклюзивну корпоративну культуру та безпечне робоче середовище; 7. оцінювати ризики та забезпечувати безпеку в інклюзивному середовищі; 8. адаптувати міжнародні практики інклюзивного сервісу до умов вітчизняних закладів гостинності..
--	--

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Теоретико-правові засади інклюзії та безбар’єрності в індустрії гостинності	11	2	4	5	В, Т/КТ, РЗ, РМГ	10
Тема 2. Архітектурна доступність та інклюзивний дизайн інтер’єрів та навігації у готелях і ресторанах	16	4	2	10	В, Т/КТ, РЗ, РМГ	5
Тема 3. Адаптовані послуги для гостей з різними потребами та обмеженнями	18	4	4	10	В, Т/КТ, РЗ, РМГ	10
Тема 4. Етична та професійна комунікація з гостями з інвалідністю та іншими вразливими групами	14	4	4	6	В, Т/КТ, РЗ, РМГ	10
Тема 5. Використання сучасних технологій і цифрової доступності	18	4	4	10	В, Т/КТ, РЗ, РМГ	10
Тема 6. Інклюзивний менеджмент: формування політики доступності в закладі	18	4	4	10	В, Т/КТ, РЗ, РМГ	10
Тема 7. Корпоративна культура, різноманіття та недискримінація в індустрії гостинності	16	2	4	10	В, Т/КТ, РЗ, РМГ	10

1	2	3	4	5	6	7
Тема 8. Організація доступних робочих місць і залучення персоналу з інвалідністю	12	2	4	6	В, Т/КТ, РЗ, РМГ	10
Тема 9. Управління ризиками та безпекою в інклюзивному середовищі	16	4	2	10	В, Т/КТ, РЗ, РМГ	5
Тема 10. Міжнародний досвід та найкращі практики інклюзивного сервісу	16	4	2	10	В, Т/КТ, РЗ, РМГ	5
Індивідуальне завдання	25			25	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100
Підсумковий контроль - екзамен						
Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на питання – 1 бал. Т/КТ – тестування / комп'ютерне тестування – 1 бал. РЗ – розв'язування задач – 2 бали. РМГ – робота в малих групах – 1 бал. ІЗ – індивідуальне завдання – 15 балів (написання есе – 5 балів; участь у наукових заходах – 10 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів. Критерії оцінювання розроблені відповідно до положення Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти http://www.vtei.com.ua/doc/2024/dok/8.pdf.					
Основні літературні та інформаційні джерела	1. Гостинність без бар'єрів. Довідник зі створення безбар'єрного середовища у закладах HoReCa. URL: https://drive.google.com/file/d/12EabNqq9KqYYs28Xv8el_Fp_MAN50-Iy/view 2. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text 3. Закон України «Про соціальні послуги». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text. 4. Закон України «Про захист прав споживачів». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text 5. Маршеленко М., Кропива О. Особливості організації послуг гостинності при розміщенні і обслуговуванні людей з інвалідністю. <i>Інноваційні технології в готельно-ресторанному бізнесі</i>: тези доп. VIII Всеукр. наук.- практ. конференції, присвяченої 135-річчю Національного університету харчових технологій, (м. Київ, 20 березня 2019 р.) Київ: НУХТ, 2019. С. 216–217. 6. Методичні рекомендації з питань формування безбар'єрності в туризмі. URL: https://mindev.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/bezbarjernist-goteli-i-turizm.pdf 7. Мілашовська О. І., Паш В. Й., Соскіда І. М. Організація обслуговування людей з особливими потребами на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу. <i>Економіка і регіон</i>. № 3 (90). 2023. С. 61-66. 8. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку влаштування засобів безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та					

	інших маломобільних груп населення до будинків, будівель, споруд будь-якого призначення, їх комплексів та частин, об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури або їх розумного пристосування». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/668-2021-%D0%BF#Text 9. Розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text 10. Чернишова Т. М., Мутасова С. А. Ринок готельних послуг України для клієнтів з особливими потребами в умовах сучасних викликів. <i>Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі</i>. 2023. Вип. 9. С. 80–87.
Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Організація навчання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти http://www.vtei.com.ua/doc/2024/dok/8.pdf. Відвідування навчальних занять з курсу «Інклюзія в індустрії гостинності» є обов'язковим, згідно розкладу. Конспектування лекційного матеріалу у вигляді коротких тезисів вітається, але не є обов'язковим. Підготовка до практичного заняття передбачає опрацювання переліку питань, що виносяться на обговорення, та створення конспекту, проходження комп'ютерного тестування в системі MOODLE, розв'язування задач. Виконання індивідуального завдання передбачає написання есе, участь у наукових заходах Виконані завдання оцінюються у межах визначених критеріїв.
Інтеграція ІІІ в освітній процес	Інтеграція ІІІ в освітній процес здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту (ІІІ) http://www.vtei.com.ua/doc/dtu/pol/96.pdf. Згідно п. 3.1, Інститут заохочує відповідальне використання ІІІ для покращення та оптимізації процесу навчання. Здобувачі можуть використовувати інструменти ІІІ для таких завдань, як планування та генерація ідей, допомога в дослідженнях, покращення власного тексту, за умови, що фінальний продукт є результатом їхньої власної інтелектуальної праці. При підготовці наукових статей, тез слід дотримуватися вимог до декларування та цитування, визначених п. 3.3.
Відпрацювання пропусків занять	Пропущені навчальні заняття мають бути відпрацьовані. Відпрацювання пропущеного лекційного заняття передбачає підготовку конспекту з відповідної теми. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються шляхом проходження комп'ютерного тестування в системі MOODLE, короткого усного опитування з відповідної теми. Відпрацювати пропущені заняття можна щопонеділка та щочетверга, з 14⁰⁰ до 15⁰⁰ (каб. 37, к. 1).
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль - екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на

	конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).
Академічна доброчесність	При вивченні освітнього компонента, в т. ч. підготовці наукових робіт (наукових статей, тез, рефератів, ін.), здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися академічної доброчесності, відповідно до Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти http://www.vtei.com.ua/doc/dtu/pol/35.pdf. При виконанні есе, підготовці наукових статей, тез суворо забороненими і розглядаються як грубе порушення принципів академічної доброчесності, що прирівнюється до плагіату та академічного шахрайства, є пряме копіювання (плагіат), використання під час контрольних заходів, фальсифікація та вигадкування, делегування ключових завдань, виконання роботи за іншого, відповідно до п. 3.2. Політики застосування штучного інтелекту (III) http://www.vtei.com.ua/doc/dtu/pol/96.pdf.
Інші складові політики компонента	Здобувачі вищої освіти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті, згідно з Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти http://www.vtei.com.ua/doc/dtu/pol/82.pdf .

Затверджено на засіданні кафедри, протокол № 01 від 22.01.2026.

Науково-педагогічний працівник

Марина РЯБЕНЬКА

Завідувач кафедри

Наталія ЧОРНА